

SUOMEN ÄNKYTTÄJIEN YHDISTYS RY:N TUOTTAMIEN
ESITTEIDEN LEVITTÄMINEN KOHDERYHMILLE

Katri Lehto
Opinnäytetyö, syksy 2009
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak etelä, Helsinki
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Lehto, Katri. Suomen änkyttäjien yhdistys ry:n tuottamien esitteiden levittäminen kohderyhmille. Helsinki, Syksy 2009, 43 s., 4 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä Helsinki. Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK).

Opinnäytetyöni oli kehittämisprojekti Suomen änkyttäjien yhdistys ry:lle (SÄY). Opinnäytetyön päätavoitteena oli SÄYn tuottamien uusien esitteiden levittäminen kohderyhmille mahdollisimman kustannustehokkaasti. Kohderyhminä olivat sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteiden eri toimijat. Jaoin päätavoitteen neljään osatavoitteeseen: 1) Osoitetietokannan teko, johon kokosin kohderyhmien yhteystiedot 2) Messujen kartoittaminen ja tärkeiksi katsottuihin osallistuminen 3) Esitteiden mainostaminen lehdissä 4) SÄYn verkkosivujen linkittäminen muiden sosiaali- ja terveysjärjestöjen verkkosivuille. Opinnäytetyöni teoreettisessa osuudessa syvennyin änkytykseen sekä viestintään.

Opinnäytetyö oli osa suurempaa tiedotuskampanjaa. SÄYn tiedotuskampanja on tuottanut neljä uutta esitettä, jotka kertovat änkytyksestä eri ikäryhmissä. Tiedotuskampanjassa on vielä tulossa uusia esitteitä, jotka kertovat änkytyksen eri terapiamuodoista, verstaistuksesta sekä kaksikielisyyden vaikutuksesta änkytykseen.

Esitteiden levitys kohderyhmille jatkuu vielä vuoden 2010, samoin osoitetietokannan tekeminen. Osoitetietokanta osoittautui haasteellisemmaksi kuin alussa ajattelin. Messujen ja tapahtumien kartoittaminen ja tärkeiksi katsottuihin osallistuminen toteutui suunnitellusti. Myös kohderyhmämme tavoitettavien lehtien kautta esitteiden mainostaminen onnistui hyvin. SÄYn verkkosivujen linkittäminen muiden sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteiden sivuille on vielä kesken.

Kaiken kaikkiaan yhdistyksen esitetilaukset ovat kasvaneet. Vuonna 2007 yhdistyksen esitteiden tilauksia oli 13 kappaletta. Vuonna 2009 lokakuussa tilauksia on tullut 53 kappaletta ja arvio koko vuoden tilausmäärästä on 71 kappaletta. Esitteiden levitystyö on tuonut tavoitteiden saavuttamisen lisäksi SÄYlle monia uusia ideoita ja yhteistyökoivaita.

Asiasanat: änkytys, viestintä, kehittämisprojektit

ABSTRACT

Lehto, Katri. Handing Out Brochures Concerning Stuttering to Target Groups. 43 p., 4 appendices. Language: Finnish. Helsinki, Autumn 2009.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services. Degree: Bachelor of Social Services.

The study was carried out as a development project for the Association of the Finnish Stutterers (ASF). The aim of the study was to hand out new brochures to target groups published by ASF. The goal was met by dividing the project in four different parts. In addition, the study was a part of a larger information campaign ran by ASF.

In order to achieve the best possible cost-efficiency in delivering the brochures, the work included the following four parts. A contact information database was created and important fairs were attended. Furthermore, brochures were advertised in various magazines and there was an attempt to link the ASF website to several social and health organization websites and this remained an on-going project. In the theoretical part of the work I looked into stuttering and communication.

The research showed that the goals were met, apart from the weblink project, and the project was successful. The delivery of the brochures continues in the future. During the campaign we created important connections with similar parties operating in the field, and maintained the previous connections.

There has been an increase in the number of brochure orders. In 2007 only 13 orders were made. This year, at the time of writing (by October 2009), 53 orders have been made, and the total estimate for 2009 is 71 orders. In addition, in order to meet the new goals set for the delivery of the handouts the new ideas have been put into practice.

Keywords: stuttering, communication, development project

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 ÄNKYTTÄMINEN	7
2.1 Ulkoinen änkytys	8
2.2 Sisäinen änkytys.....	9
2.3 Terapioista apua änkytykseen	10
2.4 Tilastotietoja änkytyksestä	11
2.5 Suomen änkyttäjien yhdistys ry (SÄY).....	12
3 YHTEISÖVIESTINTÄ.....	14
3.1 Tiedotustoiminta	15
3.2 Yhteystoiminta	16
4 TIEDOTUSKAMPANJA JA OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	17
4.1 Opinnäytetyönä toteutetun projektin tavoitteet.....	17
4.2 Opinnäytetyö osana laajempaa tiedotuskampanjaa.....	18
4.3 Toteutus ja sen aikataulu	19
4.4 Yhteistyökumppanit	20
4.5 Arvioinnin välineet.....	21
5 TIEDOTUSKAMPANJAN ESITTEIDEN LEVITYS KOHDERYHMILLE	22
5.1 Osoitetietokanta.....	22
5.2 Esitteiden postitus ja mainostaminen puheterapeuteille	23
5.3 Yhteistyö Sairaanhoidajaliiton ja Terveystieteiden liiton kanssa.....	24
5.4 Messut	25
5.5 Änkytysaiheiset artikkelit lehdissä ja SÄYn verkkosivujen linkin tarjoaminen järjestöjen linkki-sivuille.....	26
5.6 Folkhälsan ja SÄY	27
6 ARVIOINTI	28
6.1 Esitelevitystyön arviointi	28
6.1.1 Osoitetietokanta.....	29
6.1.2 Messut	30
6.1.3 Lehdissä mainostaminen ja SÄYn verkkosivujen linkin tarjoaminen järjestöjen linkki-sivuille.....	31
7 POHDINTA JA OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ARVIOINTI.....	32

7.1 Johtopäätöksiä ja kehittämissuhteita	33
7.2 Eettinen ja laadullinen pohdinta	34
7.3 Opinnäytetyön prosessin arviointi ja merkitys osana ammatillista kehittymistä ..	34
LÄHTEET	36
LIITTEET	40
LIITE 1: Henkilöhaastattelu Espoossa 10.10.2009.....	38
LIITE 2: Sähköposti Sairaanhoidajaliitto ry:lle sekä Terveystoimijaliitto STHL ry:n jäsenyhdistyksille	41
LIITE 3: Lehtilista.....	42
LIITE 4: Sosiaali- ja terveysalan lehdille lähetetty sähköposti.....	43

1 JOHDANTO

Suomen änkyttäjien yhdistys ry (SÄY), on valtakunnallinen ja samalla ainoa änkyttävien henkilöiden ja heidän omaistensa edunvalvoja Suomessa. Änkyttäviä henkilöitä on noin 53 000 Suomessa. Jäseniä SÄYllä on noin kolmesataa. (Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009.) Yhdistyksellä onkin suuri haaste tulevaisuudessa kasvattaa jäsenlukuaan sekä änkytystietoisuuden kasvua yhteiskunnassamme. Tähän haasteeseen on osaltaan vastannut SÄYn kolmivuotinen tiedotuskampanja, jonka tavoitteena on ollut tuottaa uusia esitteitä änkytyksestä, etsiä esitteiden kohderyhmät sosiaali-, terveys- ja kasvatustalan toimijoista sekä tehdä heidät tietoisiksi esitteistä. Olen toiminut tiedotuskampanjan sihteerinä ja osuuteni kampanjasta on ollut esitteiden mainos ja levitystyö, jonka olen tehnyt opinnäytetyönä.

Opinnäytetyöni tavoitteena on ollut mainostaa ja jakaa tiedotuskampanjan tuottamia esitteitä ensisijaisesti puheterapeuteille ja toissijaisesti eri sosiaali- ja terveys- ja opetusalan toimijoille, jotka kohtaavat työssään änkyttäviä henkilöitä. Tiedotuskampanjan ideoijana ja esimiehenä on toiminut entisen Änkyttävien lasten yhdistyksen puheenjohtaja Raija Sihvonen. Änkyttävien lasten yhdistys ÄLY sulautui Suomen änkyttäjien yhdistykseen vuonna 2007. Sihvonen on toiminut Suomen änkyttäjien yhdistyksessä aktiivisesti sekä hallituksen jäsenenä että vapaaehtoisena työntekijänä.

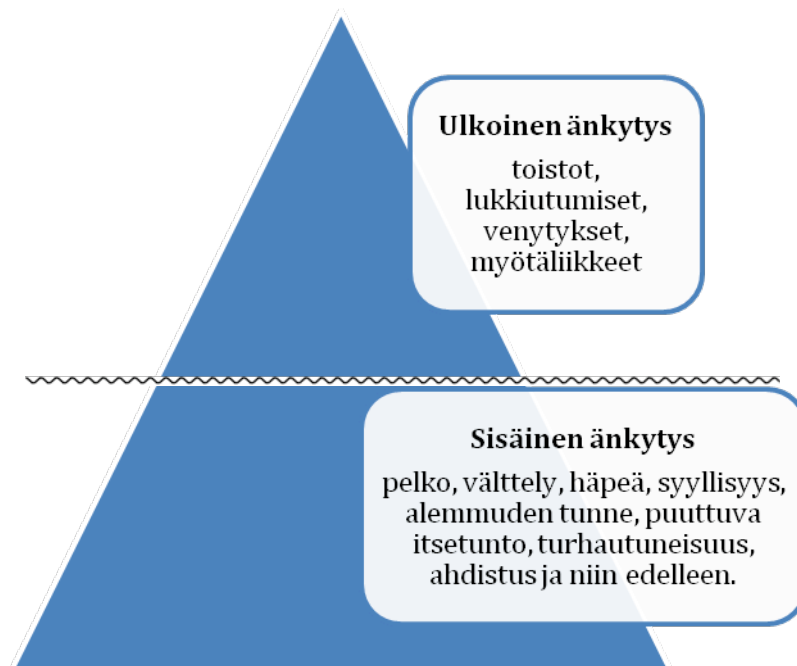
Tiedotuskampanja on kolmevuotinen 2008–2010. Kampanjassa on painettu tähän mennessä neljä esitettä: Yhdistyksen esite, koululaisten esite, nuorten ja aikuisten esite sekä pienten lasten esite. Vuoden 2009 lopussa valmistuu vielä kaksi esitettä: esite vertaistuen tärkeydestä sekä eri terapiamuodoista änkytyksen hoidossa. Vuonna 2010 on suunnitteilla tehdä esite kaksikielisten lasten änkytyksestä sekä kääntää kampanjassa tehdyt esitteet muutamille eri kielille.

2 ÄNKYTTÄMINEN

”Änkytys on puheen rytmisen häiriö, jossa yksilö tietää täsmälleen mitä haluaa sanoa, mutta on sillä hetkellä kykenemätön sanomaan sitä, johtuen tahdottomasta toistosta, pidennyksestä tai äänteen pysähdyksestä.” (Grönroos 1995, 9).

Änkytystä voi verrata jäävuoreen, josta vain pieni osa näkyy vedenpinnan yläpuolelle. Suurin osa jäävuoresta jää vedenpinnan alapuolelle. Tarkastelen änkytystä ulkoisen ja sisäisen änkytyksen kautta. Ulkoinen änkytys kertoo siitä, mitä änkytyksestä voimme nähdä ulospäin. Sisäinen änkytys taas pureutuu änkyttäjän subjektiiviseen kokemukseen änkytyksestä, jotka eivät näy ulospäin (Kuvio 1). (Heikkinen & Kulvik & Lempinen 1981.)

Jäävuori – änkytys

KUVIO 1. Sisäinen ja ulkoinen änkytys (Heikkinen & Kulvik & Lempinen 1981.)

2.1 Ulkoinen änkytys

Änkytys on puheen sujuvuuden ongelma. Puhuja itse tunnistaa ongelman jo varhain. Vaikka puhuja tietää, mitä haluaa sanoa, hän ei pysty tuottamaan puhetta. Puhuja usein tuntee menettävänsä puheen hallinnan. Noin prosentti väestöstä änkyttää. Lapsilla änkytys on yleisempää, kuin aikuisilla. Änkytys alkaa noin 2–5 vuoden iässä, kun lapsi alkaa tuottaa lauseita. Änkytys voi alkaa myös myöhemmin, esimerkiksi kouluiässä. Suurimmalta osalta änkytysoireet kuitenkin katoavat puheen kehittyessä. (Heimo 2004, 205–206.)

On tavallista, että niin pienten lasten kuin aikuistenkin änkytyksessä on sujuvia ja sujumattomien kausien vaihtelua. Tästä saattaa syntyä läheisissä väärä mielikuva siitä, että änkyttävä henkilö voisi itse omalla keskittymisellään vaikuttaa puheen sujuvuuteen. Puheen sujuvuuteen ja sujumattomuuteen vaikuttavat sekä sisäiset tekijät että ympäristötekijät. Tutkimuksissa on todettu, että pitkäkestoiseen änkytykseen voi liittyä poikkeavaa aivotoimintaa. Tutkimuksissa on myös todettu, että änkyttävillä henkilöillä on hengityksen sekä kurkunpään liikkeiden koordinoinnissa eroja henkilöihin, jotka puhuvat sujuvasti. (Heimo 2004, 206).

Änkytyksen ilmenemismuotoja on useita: tahattomat toistot, pidennykset ja äänten pysähdykset. Myös änkytyksen voimakkuus vaihtelee. Änkytykseen saattaa liittyä kehon myötäliikkeitä, muutoksia hengityksen rytmissä ja äänenkäytössä sekä lihasjännityksen lisääntymistä. Äänen korkeus voi nousta ja kasvoilla voi olla tahattomia ilmeitä. (Yhdessä eteenpäin 2008.)

Grönroos (1995, 9) kirjoittaa, että änkytyksestä ei ole selkeää määritelmää eikä sitä vielä täysin ymmärretä. Änkytyksessä ei kuitenkaan ole kyse sananlöytämisvaikeudesta, jota ilmenee dysfasiassa sekä kielenkehityksen varhaisvaiheessa. Änkytys on jossain määrin tilannesidonnainen ilmiö. Tyypillistä on, että sama sana voi tietyssä yhteydessä tulla änkyttäen ja toisessa tilanteessa sujuvasti. Nissinen (1998, 8) kertoo, että änkyttäjä on usein tietoinen änkyttävänsä tietyssä sanassa jo ennen sanan sanomista. On yleistä, että änkytys keskittyy lauseen alkuun, sanan alkuun sekä verbaalisesti tärkeään ainekseen. Änkytyksen vaikeusaste ei liity perhehistoriaan, mutta änkytystä näyttää esiintyvän suvuittain.

Änkytyksen jatkuessa pitkään tai sen ollessa vaikeaa on tavallista, että änkyttävä henkilö alkaa ennakoida vaikeita kohtia omassa puheessaan tai alkaa kehittämään erilaisia pakenemiskeinoja. Änkytyksen ennakointia voi olla muun muassa sanan tai sanajärjestyksen vaihtaminen, ylimääräiset täytesanat tai äännähdykset. Pakenemiskeinoja voivat olla muun muassa ylimääräiset myötäliikkeet sekä äänenkorkeuden tai voimakkuuden kasvu. (Heimo 2004, 207.)

2.2 Sisäinen änkytys

Änkytys voi herättää puhujassa ja kuulijoissa tunnereaktioita, jotka heijastuvat vuorovaikutustilanteisiin. Änkytyksestä voi kehittyä psykososiaalinen haitta. Änkyttävän lapsen ja hänen perheensä välinen vuorovaikutus pysyy normaalina jos onnistutaan ehkäisemään tai vähentämään ympäristön negatiivista palautetta lapsen änkytyksestä. On myös tärkeää opettaa änkyttävä lapsi suhtautumaan oikein mahdollisiin negatiivisiin tunnereaktioihin, joita ympäristössä saattaa ilmetä. (Ström & Lempinen 2000, 199.)

Koulunkäynti saattaa olla änkyttävälle lapselle haasteellista. Opettajan tulisi aina keskustella ja kuulla änkyttävän lapsen mielipidettä, kun kyseessä on puheeseen ja esiintymiseen liittyvät seikat. Pahimmillaan lapsi alkaa vältellä puhumista ja änkytysoireet voivat vahvistua. Opettajalla on myös tärkeä osuus muiden lasten asennekasvatuksen ohjaajana. Kiusaamistilanteiden huomaaminen ja niiden selvittely on erittäin tärkeää. (Ström & Lempinen 2000, 200.)

Änkytyksestä voi muodostua aikuiselle änkyttäjälle elämän ikäinen taakka. Änkytys vaikuttaa voimakkaasti kommunikointiin ja voi tästä syystä estää esimerkiksi etenemisen työuralla ja hankaloittaa sosiaalista kanssakäymistä. Useat änkyttäjät kokevat puhelimesta puhumisen erittäin haasteelliseksi, sillä puhelimesta puherytmin edellytetään olevan kohtalaisen nopeaa. (Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009.)

Pelkän teorian kautta on vaikea kuvailla sitä, miten änkytys voi vaikuttaa yksilön elämään ja sisäiseen maailmaan. Tästä syystä halusin tuoda työhöni henkilöesimerkin, jonka kautta lukija voi hieman paremmin ymmärtää änkytyksen vaikutuksia yksilön arkeen. Haastateltavani on 33 -vuotias ja hän työskentelee tekniikan alalla. Haastateltava-

ni kokemukset änkytyksestä ovat subjektiivisia, eivätkä ne siten ole yleistettävissä. Haastattelu tehtiin esittelemällä avoimia kysymyksiä ja vastaukset ovat kirjattu sellaisinaan ylös. Kysymykset ja vastaukset ovat liitteessä 1.

2.3 Terapioista apua änkytykseen

Nykypäivänä änkytystä on mahdollista lievittää ja jopa poistaa se kokonaan. Nykyaikaisten änkytysterapiamenetelmien päämääränä on kuitenkin änkyttäjän elämänlaadun parantaminen. Kun puhe saadaan sellaiseen kuntoon, että änkyttävä henkilö tulee hyvin toimeen puhetilanteissa, vähenevät hänen pelkotilansa ja negatiiviset tunteensa puhetta kohtaan. (Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009.)

Änkytykseen saa apua ensisijaisesti puheterapiasta. Lapsille varhain aloitetusta puheterapiasta on saatu hyviä tuloksia. Puheterapia lieventää änkytystä ja varsinkin lapsilla se voi jopa poistaa änkytyksen kokonaan. Yleinen ohje on, että lapsi on hyvä viedä puheterapiaan, mikäli änkytystä on jatkunut yli kuusi kuukautta, tai mikäli änkytys on voimakasta, lapsi on turhautunut tai vanhemmat ovat huolissaan tilanteesta. Koko perhe osallistuu puheterapiaan, jotta apu olisi kokonaisvaltaista. Neuvolat ja terveydenhoitajat antavat myös apua lasten änkytykseen. (Yhdessä eteenpäin 2008.)

Puheterapia on keskeisin apu myös aikuisten änkytykseen. Jopa pitkään kestänyttä ja hoitamatonta änkytystä voidaan lieventää ja jopa poistaa änkytysterapian avulla. Terapiassa puututaan änkytysoireisiin sekä siitä nouseviin tunteisiin ja asenteisiin. Parhaassa tapauksessa puheterapia auttaa parantamaan elämänlaatua. Änkytysterapiamenetelmän valintaan vaikuttaa muun muassa puhujan ikä, änkytyksen erityispiirteet sekä terapian tavoitteet. Puheterapia voi olla yksilöllistä tai ryhmäterapiaa. Aikuisten parissa työskenteleviä puheterapeutteja toimii terveyskeskuksissa, keskussairaaloissa ja yksityisinä ammatin harjoittajina. (Yhdessä eteenpäin 2008.; Ström & Lempinen 2000, 196.)

Änkytykseen on olemassa monia suoraan korjaavia puhetekniikoita. Suomessa tunnetuimmat ovat Charles Van Riperin (1973, 319–344) kehittämät puhetekniikat. Ennen

puhetekniikoiden käyttöä on puhujan opittava reagoimaan ja tunnistamaan oman änkytyksensä ja vasta sitten korjaamaan sitä. Van Riperin puhetekniikat muodostavat kokonaisuuden, jossa änkytystä korjataan jälkikäteen, välittömästi sen alettua sekä ennakolta. Courtney Stromstan (1986, 111, 127) menetelmä *second sound method* perustuu siihen ajatukseen, että änkytyksessä on kyse virheellisestä siirtymisestä äänteestä toiseen. Mikäli siirtyminen onnistuu oikein heti sanan alussa, jatkuu sujuva eteneminen sanan tai jopa puhejakson loppuun asti.

Änkytysterapia on puheterapian erityisosaamisalue. Kunnallisen puheterapiapalvelujen lisäksi on änkytyskurssitoimintaa, jota toteuttaa Suomen änkyttäjien yhdistys ry sekä Kelan että Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamana. (Ström & Lempinen 2000, 197–200.)

2.4 Tilastotietoja änkytyksestä

Suomessa on arvion mukaan noin 53 000 änkyttävää aikuista. Lapsilla änkytys on vieläkin yleisempää, sillä heistä noin viisi prosenttia änkyttää. Miehillä änkytys on neljä kertaa yleisempää kuin naisilla. (Yhdessä eteenpäin 2008.) Nissinen (1998, 8) kertoo, että änkyttäminen kulkee suvussa ja änkyttämisen riski ensimmäisen asteen sukulaisilla on kolme kertaa yleisempää kuin väestöllä yleensä.

Englannissa tehdyssä tutkimuksessa käy ilmi, että kaksikieliset lapset änkyttävät selvästi enemmän kuin yksikieliset lapset. Tutkimukseen osallistui 317 Lontoon alueella asuvaa lasta, joista suurin osa oli puhunut kahta kieltä alle viisivuotiaana. Tutkimukseen osallistuneet lapset oli ohjattu asiantuntijan puheille änkytyksen vuoksi 8–10-vuotiaana. Tutkimus osoitti, että kaksitoista vuotta täyttäneiden kaksikielisten lasten änkytys parani vain joka neljännellä. Vastaavasti yksikielisten lasten kohdalla änkytys parantui joka toisella. Tutkimuksessa selvisi, että lasten änkyttäminen ei näkynyt lasten koulumenestyksessä. (Howell & Davis & Williams 2007.)

2.5 Suomen änkyttäjien yhdistys ry (SÄY)

Suomen änkyttäjien yhdistys perustettiin vuonna 1969. Peruslähtökohtana oli edistää änkyttäjien keskinäistä yhteydenpitoa, helpottaa änkyttävien ihmisten sekä heidän omaistensa elämää ja toimia heidän edunvalvojanaan. Nykypäivänä näiden perustehtävien rinnalle on noussut entistä vahvempana änkytyksestä tiedottaminen ja yhteistyö sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan toimijoiden kanssa. (Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009.)

Suomen änkyttäjien yhdistys ry järjestää noin kolme kertaa vuodessa vertaistapaamisviikonlopun, johon ovat kaikki jäsenet ja änkytyksestä kiinnostuneet henkilöt ovat tervetulleita. Vertaistapaamisviikonloput ovat yhdistyksen yksi tärkeimmistä toimintamuodoista. Monet jäsenet ovat kuvailleet vertaistapaamisviikonloppuja terapeuttisiksi, sillä näiden viikonloppujen aikana on normaalia änkyttää ja ympärillä olevat ihmiset jakavat saman kokemuksen kuin heillä itsellään on. (Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009.)

Yhdistys järjestää vertaistapaamisviikonloppujen lisäksi noin neljä erityyppistä änkytysterapiakurssia vuodessa. Monelle änkyttäjälle änkytysterapiakurssille osallistuminen on ollut käänteentekevä kokemus elämässä. Puheen hallintaan on saatu apua sekä itseensä ja puheeseen suhtautumiseen on saatu vaihtoehtoisia näkemyksiä. Nyt ja jatkossakin SÄYllä on tärkeä myötävaikuttamisen rooli änkytysterapiakurssien järjestämisessä lapsille ja aikuisille. Rahoitus terapiakursseille tulee Raha-automaattiyhdistykseltä, Kansaneläkelaitokselta ja kunnilta. (Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009.)

Kahdeksalla paikkakunnalla: Helsingissä, Vantaalla, Turussa, Tampereella, Jyväskylässä, Pietarsaaressa, Oulussa ja Kymenlaaksossa kokoontuu noin kerran kuukaudessa puhekerho, joka on änkyttäjien vertaistukiryhmä. Puhekerhoissa vaihdetaan ajatuksia ja kokemuksia vapaamuotoisen ohjelman puitteissa. Vantaalla toimiva puhekerho on änkyttävien lasten vanhemmille tarkoitettu vertaiskerho. Yhdistyksen kautta voi myös pitää yhteyttä ulkomaisiin änkyttäjien yhdistyksiin, joihin tehdään vuosittain vierailuja puolin ja toisin. Valtakunnallisia tapahtumia on useita vuodessa ja yhdistys voi avustaa matkakustannuksissa. (Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009.)

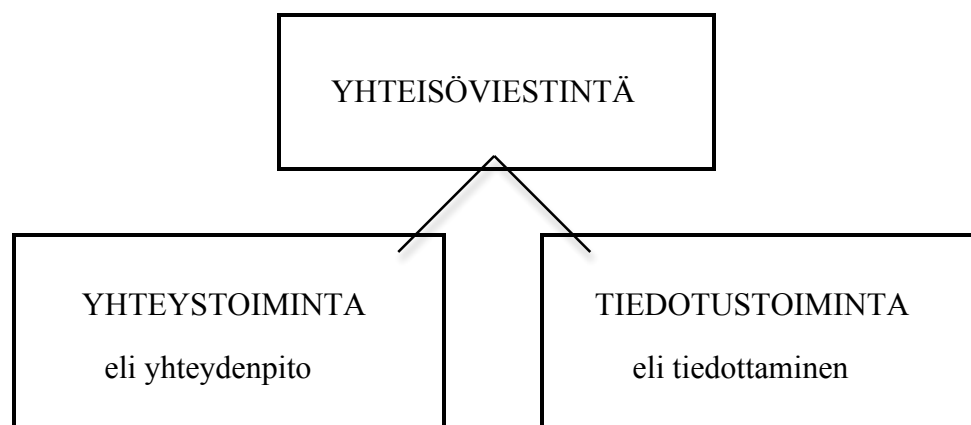
Tämän lisäksi yhdistyksen toiminta koostuu sääntömääräisistä syys- ja kevätkokouksis-

ta, jäsenlehden toimituksesta ja verkkosivujen ylläpidosta. Verkkosivuille on jäsenten keskustelufoorumi, jossa voi myös jakaa ajatuksiaan. SÄY myös tiedottaa änkytyksestä, jotta ilmiö tulisi kaikille mahdollisimman tutuksi. Esimerkkinä tästä on Kansainvälinen Änkytyspäivä 22.10, jolloin yhdistys tiedottaa änkytyksestä eri tiedotusvälineissä. Yhdistys tuottaa materiaalia änkytyksestä eri kohderyhmille: änkyttäjille ja heidän läheisilleen, ammatti-ihmisille, jotka kohtaavat työssään änkyttäviä henkilöitä sekä kaikille änkytyksestä kiinnostuneille. (Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009.)

3 YHTEISÖVIESTINTÄ

Viestinnän avulla yhteisö tai järjestö voi saavuttaa tavoitteensa tulla kuulluksi. Viestintä on väline, jonka onnistunut käyttö perustuu ammatilliseen osaamiseen ja järjestössä toimivien jäsenten panokseen tavoitteiden saavuttamiseksi. Viestinnän tulee olla suunniteltua, johdettua ja tavoitteellista toimintaa, jonka avulla vaikutetaan vastaanottajien tietoihin, mielikuviin ja mielipiteisiin. (Siukosaari 2002, 11.) SÄYn tiedotuskampanjan turvin on pyritty vaikuttamaan edellä mainittuihin asioihin sekä ihmisten käyttäytymiseen ja asenteisiin änkyttäviä henkilöitä kohtaan.

Yhteisöviestintä on termi, joka kuvaa muun muassa yhteisön tai organisaation viestintää. Yhteisöviestintä sisältää tiedotuksen lisäksi myös suunnittelun ja johdetun yhteystoiminnan (Kuvio 2). Yhteisöviestintä kuvaa sitä, miten yhteisö haluaa pelkkien tietojen lähettämisen sijasta avointa ja vuorovaikutuksellista yhteistyötä. (Siukosaari 2002, 12.) Tiedotuskampanjassa on haluttu luoda yhteistyöverkostoja pelkkien esitteiden jakamisen sijasta. SÄY on halukas järjestämään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa mm. koulutuksia, seminaareja, tapahtumia ja tempauksia. Voimien yhdistäminen kurssien ja vertaistapaamisten järjestämisessä olisi hedelmällistä. Samoin yhteistyö esimerkiksi erilaisien terveysaiheisten materiaalien tuottamisessa on tulevaisuuden tähtäimessä.

KUVIO 2. Yhteisöviestintä (Siukosaari 2002, 13.)

Yhteisöviestinnän kaksi keskeistä toimintoa ovat yhteystoiminta ja tiedotustoiminta. Yhteystoiminta tarkoittaa yhteydenpitoa yhteisön ja sille tärkeiden ihmisten välillä. Yhteisön tunnettavuus tarvitsee yhteydenpitoa, joka sulkee syliinsä yhteisön sisällä ja ulkopuolella olevat tärkeät ihmiset. Vuorovaikutuksen ylläpito lisää myös myönteistä ilmapiiriä, mikä helpottaa asioiden hoitoa. Tiedotustoiminta taas pitää huolta siitä, että yhteisö ja sen toiminta on kaikkien tärkeiden ihmisten tiedossa. Tiedotustoiminta on tietojen lähettämistä sekä yhteisön sisällä että yhteisöstä ulospäin. (Siukosaari 2002, 15.)

3.1 Tiedotustoiminta

Tiedotustoiminnan tavoitteena on yhteisön ja sen toiminnan tutuus yhteisölle tärkeiden ihmisten keskuudessa. Tiedottaminen on tietojen lähettämistä yhteisön sisällä toimivien tahojen kesken sekä yhteisöstä ulos ympäröivään yhteiskuntaan. Tämä on perinteinen ja keskeinen osa yhteisöviestintää, mutta tiedotustoiminta on usein myös vain yksisuuntaista toimintaa, sanomien lähettämistä. (Siukosaari 2002, 15.)

Tiedottaminen pyrkii aina vaikuttamaan tiedoilla. Vastaanottajien tunteminen luo onnistumisen mahdollisuuksia, koska tällöin sisällön voi suunnitella vastaanottajan mukaisesti. Silloin pystymme lähettämään sanomia, joiden sisältöä vastaanottaja odottaa ja joista hän on kiinnostunut. Ajoitus on myös tärkeää suunnata vastaanottajan tarpeiden mukaan. (Siukosaari 2002, 80.)

Yhteisöstä ulospäin tiedottaessa, välitetään tietoja yhteistyö- ja kohderyhmille vastaanottajien hyväksymien ja käyttämien kanavien kautta. Tiedottamisen määrä riippuu yhteisön aktiivisuudesta. Tiedottamisen onnistuminen taas riippuu ammattitaidosta sekä yhteisön ja asiayhteyden tuntemisesta. Yhteisölle on tärkeää, että tietoisuus heistä lisääntyy heille tärkeiden kohderyhmien keskuudessa. (Siukosaari 2002, 163.)

Aina kun yhdistyksen pysyvässä tiedotusaineistossa tapahtuu uusimista, on aika ryhtyä miettimään, kenelle uusi aineisto lähetetään ja esitellään. Esimerkiksi yhdistyksen esite ja vuosikertomus ovat sellaisia, joista uuden version voi lähettää kaikille yhteistyöryhmille. Uutis- ja tapahtumatiedotus suunnataan niille ulkoisille ryhmille, joiden arvellaan

olevan niistä kiinnostuneita tai joiden on yhdistyksen kannalta hyvä tietää asiasta. (Siukosaari 2002, 179.)

Yhdistyksen jäsenet kaipaavat jatkuvasti tietoa yhdistyksen ajamien asioiden etenemisestä. Jäseniä kiinnostavat yhdistykseltä saamansa edut ja palvelut, mutta myös keinot, joilla voi itse toimia yhdistyksen hyväksi. Kotisivujen päivitys on hyvä keino välittää tietoa, mikäli jäsenkunta käyttää aktiivisesti tietoverkkoa. Jäsenkirje ja jäsenlehti sopivat hidastempoiseen tiedottamiseen hyvin ja myös sanomat säilyvät. (Siukosaari 2002, 180.) SÄY uudisti vuonna 2008 verkkosivujaan siten, että ne olisivat mahdollisimman houkuttelevat. Verkkosivuilla toimii keskustelufoorumi, jossa kaikki halukkaat voivat keskustella änkytykseen liittyvistä aiheista. Verkkosivut on myös havaittu erittäin tehokkaaksi mainosväyläksi yhdistyksen tiedotuksille. Tiedotuskampanjassa yhdistys on myös aika ajoin lähettänyt jäsenille tiedotteita sähköpostin kautta jäsenlehden lisäksi.

3.2 Yhteystoiminta

Ulkoinen yhteystoiminta on yhteydenpitoa yhdistykselle tärkeisiin ryhmiin. Yhteystoiminta auttaa tavoitteiden saavuttamisessa sekä luo henkilökohtaisen yhteyden henkilöiden välille. Henkilökohtainen tapaaminen mahdollistaa myönteisen ilmapiirin ja tuttavallisuuden, jolloin asioiden hoitaminen helpottuu. (Siukosaari 2002, 136.) Tiedotuskampanjassa yhdistys on kiertänyt sosiaali- ja terveysalan messuilla sekä käynyt erilaisissa järjestötapaamisissa luomassa kontakteja. Järjestömaailman edustajien sekä tavallisten kansalaisten kohtaaminen on tuonut yhdistykselle uusia kontakteja ja positiivisia kokemuksia.

Yhteystoiminnalla ja tiedottamisella on sama tavoite: yhteisön tunnettavuuden lisääminen. Keinot ovat erilaiset, vaikka ne useimmiten nivoutuvatkin yhteen. Samalla yhteydenotolla voi sujuvasti tiedottaa ja pitää yhteyttä ja olla huomaavainen. Yhteydenpidolla on hyvä olla jaksotus, jolloin vuoden mittaan lähetetään esimerkiksi tiedotteita, esitteitä sekä järjestetään tapaamisia. Tärkeää on olla huomaavainen arjen kiireen keskellä. Sopivin väliajoin pidetään yhteyttä. (Siukosaari 2002, 136.) SÄY on ennen tiedotuskampanjaa toiminut melko itsenäisesti ilman kontakteja muihin sosiaali-, terveys-, ja kasvatustalan järjestöihin. Tiedotuskampanjassa SÄY on pyrkinyt luomaan uusia kontakteja.

4 TIEDOTUSKAMPANJA JA OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyönä toteutettu kehittämisprojekti on Suomen änkyttäjien yhdistyksen tuottaminen uusien änkytys-aiheisten esitteiden mainostaminen ja levittäminen kohderyhmille. Uusien esitteiden kohderyhminä ovat sosiaali-, terveys- ja kasvatustalon ammattilaiset. Suomen änkyttäjien yhdistyksen toiveena on, että sosiaali-, terveys- ja kasvatustalon toimijat voivat kääntyä yhdistyksen puoleen kaikissa, niin pienissä kuin suurissakin kysymyksissä, jotka koskevat änkytystä. Yhdistyksen tulevaisuuden tavoitteena on, että ammatti-ihmiset tietäisivät hyödyntää yhdistyksen palveluja ja kynnys yhteydenottoon olisi mahdollisimman matala. Esitteiden toivotaan lisäävän tietoa sekä änkytyksestä sekä siitä, että apua änkytykseen on olemassa.

4.1 Opinnäytetyönä toteutetun projektin tavoitteet

Tavoitteena oli Suomen änkyttäjien yhdistyksen tuottamien uusien esitteiden levittäminen kohderyhmille mahdollisimman kustannustehokkaasti. Jaoin tämän tavoitteen pienempiin osatavoitteisiin, jotka jakaantuvat neljään osaan:

1. Osoitetietokannan teko, johon kootaan kohderyhmien yhteystiedot
2. Messujen kartoittaminen ja tärkeiksi katsottuihin osallistuminen
3. Kohderyhmämme tavoittavien lehtien kautta esitteiden mainostaminen
4. SÄYn verkkosivujen linkin lisääminen muiden sosiaali-, terveysjärjestöjen- sekä kasvatustalon järjestöjen sivuille

SÄYssä nähtiin tärkeäksi, että yhdistyksen uudet esitteet eivät tulisi jäämään varastoon pölyttymään, vaan löytäisivät kohderyhmänsä. Tarkoituksena oli esitteiden levitys ja markkinointi ensisijaisesti puheterapeuteille ja toissijaisesti toimijoille, jotka kohtaavat työssään änkyttäviä henkilöitä. Nämä olivat terveyskeskusten ylihoitajat, terveydenhoitajat, sairaanhoitajat, neuvolat, päiväkodit, lääkärit, peruskoulut, työvoimatoimistot sekä Kelat.

4.2 Opinnäytetyö osana laajempaa tiedotuskampanjaa

Änkyttävien lasten yhdistys sulautui Suomen änkyttäjien yhdistykseen vuonna 2007 ja tuolloin huomattiin, että molempien yhdistysten käytettävissä oleva kirjallinen materiaali oli vanhentunutta. Tällöin syntyi ajatus tiedotuskampanjasta. SÄYllä ei ollut yhdistyksestä kertovaa esitettä ja muu änkytyksestä kertova materiaali oli 70-luvulta. Tarvittiin nykyaikaisia esitteitä, jotta yhdistys voisi toteuttaa perustehtävänsä: helpottaa änkyttävien ihmisten sekä heidän omaistensa elämää, toimia heidän edunvalvojanaan sekä tiedottaa änkytyksestä. Yhteistyö eri vammaisjärjestöjen, puheterapeuttien ja kansainvälisten yhdistysten kanssa on myös helpompaa, kun on konkreettisia esitteitä, joita jakaa. (Sihvonen 2008.)

Raha-automaattiyhdistys myönsi vuonna 2008 kolmivuotisen rahoituksen tiedotuskampanjalle. Tiedotuskampanjan ideoija Raija Sihvonen kokosi ohjausryhmän, joka koostui SÄYn hallituksen jäsenistä sekä SÄYn toiminnassa mukana olleista puheterapeuteista. (Hämäläinen 2009.)

Tiedotuskampanjan konkreettiset toteutuksen tavoitteet ovat tiedotusmateriaalin tuottaminen ja tehokas kohderyhmien etsiminen. Kolmannen tavoitteen ole toteuttanut opinnäytetyönä, joka oli uusien esitteiden markkinointi ja levitys siten, että se olisi mahdollisimman kustannustehokasta. (Hakemus 2009.)

1. Tiedotusmateriaalin tuottaminen

Yhdistyksessä mukana olevilta puheterapeuteilta kysyttiin mielipidettä siitä, millaisia esitteitä he tarvitsevat työskennellessään änkyttävien henkilöiden kanssa. Työryhmä vastausten perusteella päätyi seuraaviin esitteisiin ja teemoihin: yhdistystä esittelevä esite, pienten lasten änkytyksestä kertova esite, koululaisten änkytysasioihin keskittyvä esite, nuorten aikuisten änkytysasioita käsittelevä esite, hoitomenetelmistä kertova esite, vertaistuesta kertova esite, kaksikielisten lasten änkytyksestä kertova esite sekä jo tehtyjen esitteiden kääntäminen ruotsiksi sekä maahanmuuttajia ajatellen eri kielille. (Hakemus 2009.)

2. Tärkeimpien kohderyhmien etsiminen

Tärkeämmäksi kohderyhmäksi esitteiden jakamiseen määriteltiin sellaisia tahoja, joiden katsottiin kohtaavan työssään änkyttäviä henkilöitä ja joilla on suuri vaikutus heidän tukemiseen ja avun piiriin ohjaamiseen. Änkyttäjien kannalta suurin kipukohta on se, että ne änkyttäjät, jotka kipeimmin tarvitsevat tukea, eivät osaa hakea apua ja siten jäävät tuen ulkopuolelle. Esitemainosten kohderyhmiä etsiessä tiedotuskampanjan työtyhmä mietti ammattiryhmiä, joiden mielestämme täytyisi aktiivisemmin etsiä änkyttäjiä ja ohjata heitä kuntoutukseen ja vertaistuen piiriin. (Sihvonen 2008.)

Yhdistyksen ja tiedotuskampanjan suurempana visiona on uusien esitteiden avulla vahvistaa yhdistyksen toiminta-ajatusta: helpottaa änkyttävien ihmisten sekä heidän omaistensa elämää, toimia heidän edunvalvojanaan sekä tiedottaa änkytyksestä. Yhdistyksellä on myös tavoitteena yhteistyö eri vammaisjärjestöjen, puheterapeuttien ja kansainvälisten yhdistysten kanssa. (Sihvonen 2008.) Olen toiminut mukana tiedotuskampanjan työryhmässä, joten olen ollut ajan tasalla esitteiden tuottamisesta lähtien. Esitteiden valmistaminen ei riitä, sillä ne on myös saatava jaettua kohderyhmille, muuten tehty työ menee hukkaan.

4.3 Toteutus ja sen aikataulu

Vuodelle 2008 asetettiin tavoitteeksi tuottaa kolme esitettä: 1) Yhdistystä esittelevä esite, 2) Koululaisten änkytysasioihin keskittyvä esite, 3) Nuorten aikuisten änkytysasioita käsittelevä esite. Esitteitä tehdessä mietimme yhdessä työryhmän kanssa, kenelle näitä esitteitä tulisi mainostaa ja päädyimme seuraaviin ammattiryhmiin: puheterapeutit, peruskoulujen rehtorit, Kansaneläkelaitos, Työvoimatoimisto ja terveysasemat. Vuoden 2008 aikana kokosin osoitetietokannan ja lähetin sen kautta kohderyhmille sähköisen mainoksen yhdistyksen uusista esitteistä. Samalla tavoin kokosin kohderyhmät tavoittavat lehdet ja lähetin mainoksen uusista esitteistämme. Puheterapeuttiliittoon kuuluville puheterapeuteille lähetettiin uudet esitteet jäsentiedotteen mukana. Kokosin myös tarpeellisia yhdistyksiä, joiden välityksellä sain lähetettyä heidän jäsenilleen uudet esitemainokset.

Vuodelle 2009 tavoitteeksi oli asetettu tuottaa myös kolme esitettä: 1) pienten lasten änkytyksestä kertova esite, 2) eri hoitomenetelmistä kertova esite sekä 3) vertaistuesta kertova esite. Vuoden 2009 tavoitteena oli mainostaa uusia esitteitä puheterapeuteille, neuvoloiden työntekijöille sekä päivähoidon työntekijöille jo edellisten ammattiryhmien lisäksi. Vuonna 2009 päätettiin kustannussyistä jättää lehtimainokset väliin ja osallistua seuraaville messuille: Puheterapeuttipäivät, Lidcombe-koulutuspäivät, Neuvolapäivät sekä Vantaan terveystmessut.

Vuodelle 2010 on suunniteltu kaksikielisten lasten änkytyksestä kertova esite sekä jo tehtyjen esitteiden kääntäminen ruotsiksi sekä maahanmuuttajia ajatellen eri kielille. Vielä ei ole päätetty, mille kielille esitteet käännetään. Esitemateriaalin levityksen suhteen tavoitteet ovat vielä avoimet, mutta osoitetietokantaan tulemme lisäämään maahanmuuttajien kanssa työskentelevät henkilöt. Puheterapeuttipäivillä vuonna 2010 on aiheena kaksikielisyys, johon SÄY on suunnitellut osallistuvansa. (Hakemus 2009.)

4.4 Yhteistyökumppanit

Tiedotuskampanjan yhteistyökumppaneina toimivat puheterapeutit, jotka ovat suuresti vaikuttaneet esitteiden sisältöön. Pienten lasten esite sekä eri terapiamuodoista kertova esite ovat puheterapeuttien kokonaan tekemät. Puheterapeutit ovat antaneet arvokasta näkemystä siitä, minkälaisia esitteitä änkytysrintamalla tarvittaisiin. Puheterapeutit ovat myös kommentoineet ja esittäneet korjausehdotuksia esitteistä, ennen niiden painattamista. Puheterapeutit ovat myös antaneet minulle vinkkejä siitä, miten esitteet löytävät kohderyhmänsä tehokkaimmin.

Raha-automaattiyhdistys haluaa, että kehittämistoiminnassa painotetaan yhteistyötä ja verkostoitumista. Yhteistyön tavoitteena on edistää ja tehostaa keskeisempien tavoitteiden toteutumista. Yhteistyön ei kuitenkaan tule olla itsetarkoitus, vaan on hyvä miettiä kuinka laaja yhteistyö on tarpeellista. Laaja yhteistyö korostuu projekteissa, joissa kehittämistoiminta suuntautuu palveluihin ja palvelujärjestelmiin. (RAY 2007.)

4.5 Arvioinnin välineet

Tarkastelen arvioinnin välineitä jokaisen neljän tavoitteeni pohjalta. Opinnäytetyössäni tavoitteena olivat: osoitetietokanta, messut, lehtimainokset sekä SÄYn verkkosivujen linkin tarjoaminen muiden yhdistysten verkkosivuille. Uusien esitteiden levitys kohderyhmille on konkreettista työtä, jonka toteutumista voi seurata ja arvioida. Näiden tekojen vaikuttavuutta on haasteellisempaa arvioida.

Tiedotuskampanjan loputtua vuonna 2010 osoitetietokanta tulisi olla valmis. Osoitetietokantaa voidaan arvioida siihen kerättyjen yhteystietojen määrällä sekä yhteystietojen kattavuudella, joka on tärkeä ominaisuus osoitetietokannassa. Lisäksi osoitetietokannan toimivuutta voidaan arvioida sillä, kuinka moni on vastannut lähetettyyn viestiin ja minkälaista palautetta on tullut. Materiaalitilausten määrään mahdollinen muutos lähetettyjen mainosten jälkeen tarkastetaan.

Messujen kartoittaminen ja tärkeiksi katsottuihin osallistuminen on arvioitavissa hyväksi todettujen messujen löytymisellä, kohderyhmien tavoittamisella ja jaettujen esitteiden määrällä. Koska SÄY ei ole aikaisemmin osallistunut messuille, on hankittava tarpeelliset puitteet messupöydän kokoamista varten.

Kohderyhmämme tavoittavien lehtien kautta esitteiden mainostamista voidaan arvioida sillä kuinka monta lehtimainosta on ollut ja minkälaisissa lehdissä mainokset ovat olleet. Tärkeää on, että lehdet tavoittavat mainostettujen esitteiden kohderyhmät. SÄYn verkkosivujen linkin tarjoaminen muiden sosiaali- ja terveystieteiden linkki sivuille voi arvioida toteutuneiden määrällä.

SÄY odottaa puheterapeuteille lähetettyjen esitteiden tuottavan yhteydenottoja ja lisämateriaalin tilauksia. Muita ammattiryhmiä, esim. terveydenhuoltoa, päiväkoteja, kouluja, työ- ja elinkeinotoimistoja ja Kansaneläkelaitosta lähestyn ensisijaisesti sähköisesti esitteitä mainostaen ja kirjaan yhteydenotot tilastoksi. SÄY odottaa tämän kampanjan heijastuvan myös kursseille hakevien määrään siten, että yhä enemmän tulee uusia, aiemmin kursseille osallistumattomia hakijoita. SÄY odottaa myös jäsenmäärän kasvavan hankkeen seurauksena. (Toimintaseloste 2008.)

5 TIEDOTUSKAMPANJAN ESITTEIDEN LEVITYS KOHDERYHMILLE

Tärkeämmäksi kohderyhmäksi esitteiden jakamiseen määritettiin puheterapeutit. Heti puheterapeuttien jälkeen päädyimme seuraaviin ammattiryhmiin: neuvoloiden henkilökunta, terveyskeskusten osastohoitajat, Työ- ja elinkeinotoimistot, opettajat, päiväkodit ja Kansaneläkelaitos. Vuonna 2010 kohderyhmät lisääntyvät, kun esitteitä käännetään maahanmuuttajia ajatellen eri kielille sekä esite kaksikielisyydestä painetaan.

Puheterapeutit saivat uudet esitteet suoraan postissa Puheterapialiiton kautta sekä puheterapeuttien koulutuspäivillä esitteitä oli jaossa. SÄYn toiminnassa mukana oleville änkytysterapiaa antaville puheterapeuteille lähetimme henkilökohtaisesti esitteet. Terveystietojärjestöä ja Sairaanhoidajajärjestöä lähestyin sähköpostin välityksellä informoiden uusista esitteistä. Lapin ja Uudenmaan Terveystietojärjestöt levittivät oman alueensa terveydenhuollon ammattilaisille sähköistä mainosta esitteistä. Esitteitä mainostettiin myös Puheterapeutti-lehdessä, Terveystietojärjestö-lehdessä sekä Opettaja-lehdessä.

Esitteiden tuottamis- ja levitystyön rinnalla SÄY pyrki saamaan mahdollisimman paljon näkyvyyttä mediassa. Tarjosin änkytysaiheista artikkelia 23 ammattilehteen, joista artikkeli julkaistiin Super-lehdessä. Tulevaisuutta ajatellen kokosin eri lehtien yhteistiedot osoitetietokantaan, jota päivitetään tarvittaessa. Osoitetietokanta helpottaa jatkossakin änkytystä koskevien asiantuntija-artikkeleiden, henkilöhaastatteluiden tai muuta änkytysaiheisen aineiston tarjoamista eri lehtiin. Messuille osallistumisen on osoittautunut tehokkaana informaation välityskäytännönä ja pilottina SÄY osallistui Vantaan terveysmessuille syksyllä 2008. (Hakemus 2009.)

5.1 Osoitetietokanta

Tiedotuskampanjassa kokosin sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammatti-ihmisistä koostuvan sähköisen osoitetietokannan. Tarkoituksena oli keskittyä ammattilaisiin, jotka työssään kohtaavat änkyttäviä henkilöitä ja heidän omaisiaan, ja jotka ovat avain-

asemassa heitä autettaessa. Tavoitteena on, että SÄY lähettää heille säännöllisesti tiedotuspostia änkytyksestä sekä SÄYn tuottamista palveluista.

Tällä hetkellä osoitetietokannassa on yhteensä 1549 yhteystietoa. Yhteystiedot koostuvat seuraavista tahoista: peruskoulut, Työ- ja elinkeinotoimistot, Kansaneläkelaitokset, sairaanhoitopiirit, terveyskeskusten erikoislääkärijohtoiset sairaalat tai yksiköt, erityis- huoltopiirien kuntayhtymät. Osoitetietokannassa on myös yhteystietoja, jotka eivät ole koko maan kattavia; lukiot, ammattioppilaitokset, kansalaisopistot, foniatrian poliklinikat sekä puheeseen liittyviä yhdistyksiä ja yrityksiä. Lähetin esitemainokset osoitetietokantaan kerättyihin osoitteisiin 29.3.2009. Esitteiden levitys kohderyhmille jatkuu vielä vuoden 2010, samoin osoitetietokannan tekeminen.

Kampanjan aikana SÄY on luonut tärkeitä yhteyksiä ja tulevaisuudessa näiden yhteyksien ylläpitäminen ja uusien löytäminen on hyvä olla osa yhdistyksen toimintaa, sillä kampanja loppuu vuonna 2010. Osoitetietokannan kautta on helppo lähettää suurelle joukolle tiedotteita sähköpostin välityksellä siten, että vastaanottaja ei näe kenelle kaikille muille viesti on mennyt.

5.2 Esitteiden postitus ja mainostaminen puheterapeuteille

Uusien esitteiden jakaminen Suomen puheterapeuteille mahdollisimman kattavasti on ollut yksi tiedotuskampanjan tärkeimmistä tavoitteista. Puheterapeuttien yhteystietojen löytäminen on ollut kuitenkin odotettua haasteellisempaa. Lähestyin Suomen puheterapeuttiliittoa 16.6.2008 ja pyysin heiltä apua esitteiden postituksessa puheterapeuteille. Toiveena oli jakaa mahdollisimman kattavasti uudet esitteet puheterapeuteille. Toivoin myös, että voisin jatkossakin lähettää puheterapeuteille tiedotteita yhdistyksen toiminnasta, esimerkiksi kuntoutuskursseista. Mielestäni tätä kautta yhä useampi änkyttäjä saisi tiedon yhdistyksen tarjoamasta tuesta.

Puheterapeuttiliitto ehdotti esitteiden mainostamista heidän Puheterapeutti-lehdessään. He perustelivat ehdotustaan sillä, että lehti menee myös jäsenkunnan ulkopuolelle, jolloin kattavuus olisi paras mahdollinen. Heidän mielestään mainostaminen olisi parempi idea kuin esitteiden postittaminen yli tuhannelle jäsenelle, jolloin osa esitteistä saattaisi

hävitä tai joutua roskikseen. Esitemainoksemme ilmestyi Puheterapeuttilehdessä loppusyksystä 2008.

Koska koimme tärkeäksi, että saisimme jaettua uudet esitteemme mahdollisimman monelle puheterapeutille, teimme sopimuksen, jossa Puheterapeuttiliitto postitti kolme ensimmäistä esitettä jäsentiedotteensa mukana. Postitus toteutettiin kaikille Puheterapeuttiliiton jäsenille, joita oli tuolloin yhteensä 1215 henkeä. SÄY teki myös periaatepäätöksen siitä, että jokainen esitteiden teossa mukana ollut puheterapeutti saa tilata esitteitä ilmaiseksi yhdistykseltä.

5.3 Yhteistyö Sairaanhoidajaliiton ja Terveystenhoitajaliiton kanssa

Lähestyin Suomen Sairaanhoidajaliitto ry:tä sekä Terveystenhoitajaliitto STHL ry:n jäsenyhdistyksiä elokuussa 2008. Tarkoituksena oli pyytää apua uusien esitteiden mainostamiseen sairaanhoidajille ja terveystenhoitajille. STHL:n jäsenyhdistykset, joita lähestyimme, olivat Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Helsingin, Hämeen, Keski-Suomen, Kymen, Lapin, Satakunnan, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen. Listan ulkopuolelle jäi seitsemän yhdistystä, sillä heidän yhteystietojaan ei ollut saatavilla.

Pyysimme Suomen Sairaanhoidajaliitto ry:ltä sekä STHL ry:n jäsenyhdistyksiltä apua esitteiden postituksessa. Lähestyimme heitä sähköpostilla, jossa kerroimme julkaissemme uusia esitteitä ja tiedustelimme heidän halukkuuttaan levittää sähköistä mainostamme heidän jäsenilleen. Kyselimme myös mahdollisia muita kanavia saada tieto uusista esitteistämme heidän jäsenilleen. Sähköposti on liitteessä 2.

Uudenmaan Terveystenhoitajayhdistys ry tarjoutui lähettämään sähköpostimme eteenpäin jäsenilleen. Uudenmaan Terveystenhoitajayhdistys ry tarjoutui myös antamaan SÄYlle heidän omien jäsentensä osoitetarrat, joita oli yhteensä 1000. Heidän toiveenaan oli, että hoitaisimme heidän jäsentiedotteensa postituksen ja siihen liittyvät kulut. Jäsentiedotteen mukana olisimme saaneet lähettää esitteidemme mainokset. Valitettavasti SÄYllä ei ollut varaa maksaa postitusta.

Etelä-Savon Terveydenhoitajayhdistys ry sekä Lapin Terveydenhoitajayhdistys ry lähettivät sähköisen esitteemme eteenpäin ilman veloitusta. Suomen Sairaanhoidajaliitto ry vastasi, että heillä on 40 000 jäsentä, joille menee Sairaanhoidajalehti, mutta heillä ei ole sähköistä tiedonvälityskanavaa jäsenilleen. Uusia esitteitä mainostettiin Sairaanhoidajalehdessä 5.12.2008, numerossa 12/2008. Sama esitemainos julkaistiin Terveydenhoitajalehden juhlanumerossa 12.12.2008.

5.4 Messut

Kokosin listan sosiaali-, terveys- ja kasvatustalon messuista, joihin SÄYn voisi olla hyödyllistä osallistua. Tärkeimmiksi messutapahtumiksi nousivat Puheterapeuttipäivät, Lidcome- koulutuspäivät sekä Neuvolapäivät. Messuja valittaessa oli raha suurin kriteeri. Monet messut olivat budjettillemme liian kalliita. Lisäksi tuli huomioida messujen sijainti, sillä helposti matkakustannukset tulevat liian kalliiksi. Ulkopuolelle jäi useita hyviä messuja kustannussyistä.

SÄY osallistui näytteilleasettajaksi Puheterapeuttipäiville 14.–15.5.2009 Turussa, joihin itse en päässyt osallistumaan sekä Lidcombe-koulutuspäiville 9.10.2009, Helsingissä. Lidcombe-koulutuspäivillä puheterapeuttien kohtaaminen kasvotusten toi paljon uusia ideoita. Koulutuspäivillä pääsin kertomaan SÄYn toiminnasta sekä uusista esitteistä. Puheterapeutit kertoivat toiveistaan uusien esitteiden suhteen, antoivat niistä palautetta sekä tekivät ehdotuksia yhdistyksen toiminnan parantamisen suhteen. Lidcombe-koulutuspäivät eivät ole vuosittaiset. Lidcombe on änkytysterapiamenetelmä, jolla puututaan pienen lapsen änkytykseen.

Neuvolapäivät pidettiin 28.–29.10.2009 Helsingissä, joihin en itse päässyt osallistumaan. Neuvolapäivien yhteydessä oli Ideatori, jossa neuvolatyötä tekevillä, lapsiperheitä tukevilla järjestöillä ja koulutusorganisaatioilla oli mahdollisuus esitellä päivien aiheeseen liittyviä käytännön kehittämishankkeitaan ja toimintaansa. Neuvolapäiville osallistuminen oli tärkeää, sillä kaikki änkyttäjät ovat jossakin vaiheessa neuvolaikäisiä ja on erityisen tärkeää, että juuri neuvolatyötä tekevillä terveydenhoitajilla on ote änkytyskenttään. Neuvolapäivillä SÄY sai messuyleisöltä runsaasti uusia kehittämissideoita.

SÄY osallistui Vantaan terveystalolle 14.10.2008, jotka pidettiin Laura-ammattikorkeakoulun tiloissa Tikkurilassa. SÄYn puheenjohtaja Teija Taskinen piti luennon änkytyksestä. Änkytyksestä kiinnostuneita kävijöitä oli vähän. Messuilla kuitenkin tapasimme kohtaamispaikka Myyringin toiminnanvastaavan, joka tiedusteli SÄYn halukkuutta pitää neuvontapistettä änkytyksestä heidän tiloissaan Vantaan Myyrmäessä. Myyrinki on kaikenikäisten sekä eri elämäntilanteissa olevien kohtaamispaikka. Myyrinki tarjoaa vapaaehtoistoiminnan välitystä, tiedotusta ja koulutusta. Myyrinki myös tarjoaa toimitiloja vapaaehtoistoimintaa harjoittaville järjestöille, vertaisryhmille sekä Vantaan sovittelutoiminnalle. (Vantaa 2009.)

SÄY otti Myyringin tarjouksen vastaan. Neuvontapisteestä tehtiin pieni juttu Vantaan Sanomiin ja Vantaan Sanomien verkkosivuilla laitettiin jatkuva ilmoitus menopalstalle. Myyrinki oli levittänyt tietoa neuvontapisteestä paikallisille terveysasemille ja päiväkodeille. Tammi-, helmi- ja maaliskuun ajan neuvontapiste oli auki joka torstai klo 14–17. Kävijöitä ei kuitenkaan ilmaantunut kevään aikana, ja SÄY päätti, että tämänkaltaiseen toimintaan ei ole tällä hetkellä tarvetta.

Vantaan terveystalolta saadun kontaktin avulla SÄYllä on ollut mahdollisuus järjestää toimintaa Myyringin tiloissa. Vuoden 2009 alusta SÄY aloitti vertaiskerhon vanhemmille, joiden lapset änkyttävät. Vertaiskerho kokoontuu Myyringissä. Lisäksi SÄYn hallituksen kokoukset sekä sääntömääräiset syys- ja kevätkokoukset ovat mahdollista pitää Myyringin tiloissa. SÄY osallistui toisen kerran näytteilleasettajaksi Vantaan Terveystalolle Kilterin koululla 3.10.2009.

5.5 Änkytysaiheiset artikkelit lehdissä ja SÄYn verkkosivujen linkin tarjoaminen järjestöjen linkki-sivuille

Keväällä 2008 listasin sosiaali- ja terveysalan lehtiä yhteystietoineen, joihin voisin tarjota sekä kampanjassa että tulevaisuudessa artikkeleita änkytyksestä ja SÄYstä. Listan on tarkoitus elää siten, että tarvittaessa lehtiä lisätään, poistetaan ja yhteystietoja päivitetään. Listan lehdet ovat liitteessä 3.

Tarjosin änkytysaiheista artikkelia 23 lehteen. Artikkelit kertoo aikuisänkyttäjän tarinan, ja siksi jätin listan ulkopuolelle lehdet, jotka olivat suuntautuneet lapsiperheille. Tarjous artikkelista lähetettiin seuraaviin lehtiin: Super-lehti, Sairaanhoidaja-lehti, Premissi-lehti, Terveystoimittaja-lehti, Työterveyslaitos, Promo, Pro Terveys -lehti, Lasaretti-lehti, Kansanterveys-lehti, Husari, Kelan sanomat, Kuntoutus-lehti, Talentia-lehti, Spiikki, Jyty-lehti, Sakki-lehti, Motiivi, Teso-lehti, Kielikello-lehti, Psykologi-lehti, Käsikädessä, Erika, Erityiskasvatus-lehti. Lehtiä lähestyttiin sähköpostilla, joka on liitteessä 4.

Sain vastauksen yhdeksältä lehdeltä. Artikkelit julkaistiin SuPer-lehdessä 8/2008 nimellä ”Änkytys on maailmanlaajuinen ilmiö”. Artikkelista kirjoitettiin SuPer-lehdelle oma versio, koska lehti halusi yksinoikeuden artikkeleihin. Näin ollen alkuperäinen artikkeli on vielä käytettävissä, mikäli Suomen änkyttäjien yhdistys ry päätyy tarjoamaan artikkeleita lehtiin. SÄYn verkkosivujen linkin tarjoaminen sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan järjestöjen verkkosivuille on vielä kesken. Perusopetus.fi -sivustolle lisättiin SÄYn verkkosivujen osoite linkkivalikkoon sekä koululaisen -esitteestä lisättiin erillinen artikkeli heidän verkkosivuille. Esitteen voi myös ladata ja tulostaa heidän materiaalipankista.

5.6 Folkhälsan ja SÄY

Tiedotuskampanjassa otin yhteyttä Folkhälsaniin syksyllä 2008 ja tiedustelin heidän halukkuuttaan yhteistyöhön SÄYn kanssa. Folkhälsan on sosiaali- ja terveysalan järjestö, joka tuottaa palveluja muun muassa lastensuojelun, päivähoidon, nuorisotyön, palveluasumisen sekä kuntoutuksen saralla. (Westerlund 2007.) Folkhälsanista kerrottiin, että heillä järjestetään änkyttävälle lapsille kurssitoimintaa, mutta aikuisänkyttäjille heillä ei ole tarjota palveluita. Folkhälsan toivoi meiltä Folkhälsanin ja SÄYn välistä yhteishenkilöä. Yhteishenkilön tulisi olla ruotsia sujuvasti puhuva ja itsekin änkyttävä. Yhteishenkilön tehtävään kuuluisi vastaanottaa ruotsinkielisten änkyttäjien yhteydenottoja ja kertoa SÄYn toiminnasta heille. Folkhälsanista kerrottiin, että monelle suomenruotsalaiselle on iso kynnys lähestyä SÄYtä kielimuurin takia. Folkhälsan toivoi myös toimintaa suomenruotsalaisille aikuisänkyttäjille.

6 ARVIOINTI

Jotta arvioinnilla olisi todellista arvoa, tulisi sen olla osa yhdistyksen arkista työtä. Tällöin toiminnan suunnittelu ja arviointi tukevat toisiaan. Arviointia oppii vain tekemisen kautta. Ennen arvioinnin aloittamista on hyvä miettiä toimintaa: mitä tehdään, miksi tehdään, kenelle tehdään, milloin tehdään, mitkä ovat taustatekijät ja mitä toiminnalla on tarkoitus saavuttaa. Ensin tulee siis määritellä, miksi toiminta on tarpeellinen ja sen jälkeen asetetaan päämäärä. On myös hyvä miettiä, miksi arvioidaan. Hyvin tehty arviointi tekee toiminnan läpinäkyväksi ja auttaa toiminnan kehittämistä. Arviota tehdessä voidaan huomata mahdolliset epäjohtonmukaisuudet, jotka voidaan ajoissa korjata. Arviointi myös auttaa pääsemään tavoitteisiin ja auttaa saamaan tuloksia. (Savolainen & Aalto-Kallio & Saikkonen 2009.)

Ennen arvioinnin tekoa on myös hyvä miettiä asioita, jotka ovat olennaisia arvioida. Miltei kaikkea voi arvioida. Arviointia voi helpottaa kirjaamalla listan mahdollisista arviointikysymyksistä. On myös mietittävä miten onnistuminen todennetaan. Jokaista arviointikysymystä kohden tulee olla ainakin yksi arviointikriteeri. Arvioinnin voi tehdä sisäisenä tai ulkoisena. Sisäinen arviointi on projektin tai hankkeen toteuttajien itsensä tekemä arviointi ja ulkoinen arviointi on taas tilattu ulkopuoliselta taholta. Sisäisellä eli itsearvioinnilla pärjää ja se on monessa suhteessa kannattavaa ja hyödyllistä. (Savolainen & Aalto-Kallio & Saikkonen 2009.)

6.1 Esitelevitystyön arviointi

Tiedotuskampanjan tavoitteena oli, että sosiaali- ja terveysalan toimijat voivat kääntyä yhdistyksen puoleen kaikissa, niin pienissä kuin suurissakin kysymyksissä, jotka koskevat änkytystä. Tavoitteena oli myös, että ammatti-ihmiset tietäisivät hyödyntää yhdistyksen palveluja ja että kynnys yhteydenottoon olisi mahdollisimman matala. Yhteydenottojen määrää ei ole tilastoitu eikä taulukoitu. Yhdistyksellä on tavoitteena tulevaisuudessa tilastoida yhteydenotot, jotka on otettu puhelimitse tai sähköpostin välityksellä. Tilattavien esitteiden määrää on tilastoitu.

Opinnäytetyössäni oli neljä tavoitetta; osoitetietokanta, messut, lehtimainokset sekä SÄYn verkkosivujen linkin tarjoaminen sosiaali- ja terveystietokannan järjestöjen verkkosivuille. Käyn läpi jokaisen tavoitteen tarkastellen niissä onnistumisia sekä ongelmia sekä arvioinnin välineet -kappaleessa mainitsemani seikat.

6.1.1 Osoitetietokanta

Sain hyvälle alulle osoitetietokannan, johon kootaan kohderyhmien yhteystiedot. Esitteiden levitys kohderyhmille jatkuu vielä vuoden 2010, samoin osoitetietokannan tekeminen. Osoitetietokanta osoittautui haasteellisemmaksi kuin alussa ajattelin. Nykypäivänä yhteystiedot vaihtuvat useasti ja yhteystietojen päivittäminen on aikaa vievää puuhaa. Yhteistiedoista puuttuu tärkeitä tahoja, kuten puheterapeutit, terveyskeskusten ylihoitajat, terveydenhoitajat, sairaanhoitajat, neuvolat, päiväkodit ja lääkärit. Osoitteita kartoittaessa huomasin, että edellä mainittujen tahojen sähköpostiosoitteet eivät ole joko julkisia tai kohtuullisella työmäärällä hankittavissa. Osoitetietokanta ei ole vielä tarpeeksi kattava.

Keväällä 2009 myös huomasin, että osoitetietokannan päivittäminen tulee olemaan suuritöistä ja aikaa vievää. Yhdessä tiedotuskampanjan työryhmän kanssa päätimme, että vastaisuudessa työn helpottamiseksi tulemme keräämään ja päivittämään ainoastaan kuntien yhteystiedot. Toivon, että kunnat levittävät sähköpostiamme eteenpäin omille toimijoilleen. Osoitetietokanta tulee olemaan helposti käytettävissä tiedotuskampanjan loputtuakin. Vielä on arvioitava kuinka hyödyllistä osoitetietokannan kautta mainostaminen on. Lähettämiini mainoksiin sain vain kaksi vastausta.

Toisaalta esitetilausten määrä on noussut. Vuonna 2007 tilauksia oli 13 kappaletta. Vuonna 2008 tilauksia oli 52 kappaletta, jolloin kasvu oli 400 prosenttia. Tällä hetkellä vuonna 2009 lokakuussa tilauksia on tullut 53 kappaletta ja arvio koko vuoden tilausmäärästä on 71 kappaletta, jolloin arvioitu kasvu on 36 prosenttia. (SÄY 2009.) Kuitenkaan ei voi olla varma, että esitetilausten määrän nousu johtuu osoitetietokannan kautta lähetetyistä mainoksista

6.1.2 Messut

Tiedotuskampanjassa SÄY halusi verkostoitua sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan järjestöjen kanssa sekä tavoittaa änkyttävien henkilöiden ja heidän omaisten kanssa työskenteleviä ammattilaisia. Oli siis tärkeä koota messuja, joihin yhdistys tulisi jatkossa osallistumaan.

Messujen kartoittaminen ja tärkeiksi katsottuihin osallistuminen toteutui suunnitellusti. Listasin tiedotuskampanjan ohjausryhmälle sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan messuja, joissa käy alan ammattilaisia. Messuja valittaessa oli raha suurin kriteeri. Monet messut olivat budjetille liian kalliita. Lisäksi tuli huomioida messujen sijainti, sillä helposti matkakustannukset tulevat liian kalliiksi. Lopuksi jäljelle jäi neljä messutapahtumaa, joihin SÄY osallistui. Valitut messut olivat tavoitteemme mukaiset, SÄY kohtasi sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammattilaisia sekä järjestöjen edustajia.

Puheterapeuttipäivillä tuli puheterapeuteilta seuraavanlaista palautetta: esitteissä on kaunis väri ja ulkoasu, esitteitä on ilo antaa eteenpäin sekä esitteitä on toivottu pitkään. Palautteesta kävi ilmi, että erityisesti nuorten ja aikuisten esitettä on kaivattu. Lasten esitteitä yhdistys on julkaissut aiemminkin. Puheterapiamessuilla kävi myös ilmi, että puheterapeutit tuntevat hyvin SÄYn kotisivut. He ovat tilanneet esitteitä sekä tutustuneet verkkosivujen tarjontaan.

Vantaan terveystilaisuuksille osallistuminen poiki yhteistyön Myyringin kanssa. Myyringistä voi tarpeen tullen kysyä tiloja SÄYn käyttöön ja vanhempien vertaistukikerho toteutuu Myyringissä. Lidcombe-koulutuspäivillä jaoin uusia esitteitä, mainostin yhdistyksen toimintaa sekä solmin uusia tuttavuuksia. Koulutuspäivillä myös selvisi, että Vantaan puheterapeutit olisivat halukkaita tilamaan SÄYn uusia esitteitä, mutta raha on noussut kynnykseksi.

6.1.3 Lehdissä mainostaminen ja SÄYn verkkosivujen linkin tarjoaminen järjestöjen linkki-sivuille

Sain kattavan määrän lehtien yhteistietoja koottua. Tähän mennessä kampanjan puitteissa on julkaistu mainos esitteistä Puheterapeuttilehdessä, Terveystieteidenlehdessä, Opettaja -lehdessä sekä artikkeli Änkytyksestä SuPer- lehdessä. Näiden lisäksi Myyringin neuvontapisteestä oli pieni juttu Vantaan Sanomissa. SÄYn verkkosivujen tarjoaminen muiden sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteiden verkkosivuille on vielä kesken. Tällä hetkellä artikkeli änkytyksestä sekä linkki yhdistyksen kotisivuille löytyy Perusopetus.fi-sivustolta.

7 POHDINTA JA OPINNÄYTETYÖPROSESSIN ARVIOINTI

Vilkkä ja Airaksinen (2003; 16–17, 23–24) kehottavat keksimään sellaisen opinnäytetyön aiheen, jonka avulla pystyy luomaan yhteyksiä työelämään sekä syventämään tietoja ja taitoja jostakin itseä alalla kiinnostavasta aiheesta. On tärkeää valita aihe, joka motivoi. Olen mielestäni onnistunut tässä tehtävässä. Työelämästä saatu opinnäytetyöaihe tukee ammatillista kasvua. Toimeksiannetun opinnäytetyön etu on siinä, että pääsee peilaamaan tietoja ja taitoja senhetkiseen työelämään ja sen tarpeisiin. Viestintä ei varsinaisesti kuulu opintoihini, mutta olen huomannut työharjoittelussa, että sosionomi kohtaa järjestötyössä sekä sisäistä että ulkoista viestintää. Verkostoitumisesta taas on puhuttu opintojeni kuluessa paljon.

On ollut etuoikeus saada tutustua yhdistyselämään tutustuen hallituksen työskentelyyn, vertaistapaamisiin, tapahtumien järjestämiseen, jäsenlehden valmistukseen ja ennen kaikkea projektityöskentelyyn. Ennen kaikkea mieleeni jäivät ihmisten ystävällisyys, avoimuus ja vilpittömän halu toimia vapaaehtoisesti yhteisen hyvän puolesta. Tiedotuskampanjassa toimiminen on näyttänyt minulle, että yhdistyselämä Suomessa on rikasta ja monipuolista. Vapaaehtoiset työntekijät yhdistyksissä muodostavat tiiviin ja toimivan tukiverkoston.

Opinnäytetyön tekeminen on ollut mielenkiintoista ja haastavaa aikaa. Minulla on läheinen, joka änkyttää ja siksi yhdistyksessä toimiminen on ollut samalla myös henkilökohtaista ja omaa arkeani koskettavaa. Haasteenani on ollut ajan löytäminen opiskelun, tiedotuskampanjan ja töiden välillä. Tullessani mukaan kampanjaan vuonna 2008 keväällä, halusin saada paljon aikaa ja nopealla aikataululla. Jälkeenpäin ajatellen uuvutin itseni turhalla hosumisella. Olin aidosti hämmästynyt siitä, miten haastavaa on tehdä yhteistöitä muiden tahojen kanssa, mikäli rahaa ei ole käytettävissä.

7.1 Johtopäätöksiä ja kehittämisehdotuksia

Kampanjan toteuttaminen on ollut intensiivistä ja työryhmä on innolla paneutunut sen toteuttamiseen, niin myös minäkin esitteiden markkinointiin ja levitykseen. Kiire tekemiseen oli kova, jonka seurauksena esitteiden markkinoinnin ja jakelun suunnittelu ja arviointi jäi liian vähälle. Uuden idean ilmestyttyä ryhdyin heti sitä toteuttamaan. Jälkikäteen ajatellen moneen turhaankin hukkaantui energiaa. Esitteiden markkinoinnin ja levityksen kannalta olisi ollut tehokkaampaa keskittyä ensin suunnitelmaan, sitten suunnitelman toteuttamiseen vaihe kerrallaan. Työn arviointi määrääjoin olisi antanut työlleni ryhtiä ja tarkastanut oikean suunnan. Toisaalta kaikkea ei voi suunnitella oman tietämättömyyden vuoksi ja tehdessä oppii ja tutustuu. Näin jälkikäteen koen, että kaikkein viisainta on suunnitella yhdessä asiasta kiinnostuneiden ihmisten kanssa yhteisiä linjoja ja ideoita sekä tehdä yhteinen aikataulu. Vasta tämän jälkeen voi ryhtyä toteuttamaan ideoita.

Haasteellista on ollut myös pienet rahavarat. Yhdistys toimii vapaaehtoisvoimin, kaikilla on päivätyö tai opiskelut yhdistystyön lisäksi. Monet messut ja tapahtumat ovat viikolla työaikaan, jolloin sopivaa henkilöä niihin osallistumiseen on ollut haasteellista löytää. Verkostoituminen ja uusien kontaktien luominen on ollut haasteellisempaa kuin alkujaan ajattelin. Pelkkä halu yhteistyöhön ei aina riitä, pitää olla myös idea yhteistyön muodosta ja resurssit sen toteuttamiseen. Olin aidosti hämmästynyt siitä, miten haastavaa on tehdä yhteistöitä muiden tahojen kanssa, mikäli rahaa ei ole käytettävissä. Iloisia poikkeuksiakin tuli vastaan. Jotkut yhdistykset mielellään ojensivat auttavat kätensä ja levittivät esitemainoksiamme jäsenilleen maksutta.

Viimeistään tiedotuskampanjan myötä Suomen änkittäjien yhdistys on saanut huomata, että tulevaisuudessa verkostoituminen on avainasemassa, jotta yhdistys voi voimistaa toimintaansa. Raha-automaattiyhdistys on myös esittänyt toiveen, että tekisimme yhteistyötä sosiaali- ja terveysalan yhdistysten kanssa ja on suoraan ehdottanut yhdistyksiä, joita lähestyä.

7.2 Eettinen ja laadullinen pohdinta

Olen kirjoittanut opinnäytetyöni änkyttäviä henkilöitä, heidän omaisiaan, SÄYtä ja kaikkia, jotka kuuluvat tiedotuskampanjaan, kunnioittaen ja tasa-arvoisesti. Olen pyrkinyt olemaan kriittinen projektin tuloksissa ja tarjottuja tietoja kohtaan. Suomen änkyttäjien yhdistys on minulle läheinen, koska olen ollut mukana sen toiminnassa vuodesta 2008 lähtien ja moni yhdistykseen kuuluvista jäsenistä ovat tulleet läheisiksi. Tämä asettaa opinnäytetyölleni haasteita. Olen pyrkinyt kirjoittamaan vain tutkittuja asioita, kun olen kirjoittanut änkytyksestä. Olen myös aina käyttänyt lähdettä, kun olen kirjoittanut Suomen änkyttäjien yhdistyksen toiminnasta, vaikka tunnenkin yhdistyksen toiminnan hyvin.

Lähellä olevista asioista ei ole helppoa nähdä etäältä. Olen pyrkinyt ajattelemaan opinnäytetyötäni työnä, jonka tulee vastata opinnäytetyön vaatimiin kysymyksiin, en henkilökohtaisena työnä änkytyksen hyväksi. Olen saanut Suomen änkyttäjien yhdistykseltä luvan kirjoittaa opinnäytetyön esitteiden levitystyöstä sekä luvan kirjoittaa yhdistyksestä ja tiedotuskampanjasta. Olen pyytänyt yhdistyksessä mukana olevilta henkilöiltä luvan käyttää heidän kirjoittamiaan tekstejään lähteenä. Kerroin haastattelemalleni henkilölle haastattelun tarkoituksen ja, että se tulee opinnäytetyöhöni.

7.3 Opinnäytetyön prosessin arviointi ja merkitys osana ammatillista kehittymistä

Opinnäytetyöprosessin aikana olen jäänyt pohtimaan useasti työni etäisyyttä suhteessa omiin tunteisiini. Änkytys on osa arkeani, samoin sen herättämät tunteet ja haasteet. Jossain vaiheessa opinnäytetyötäni tehdessäni huomasin ajattelevani, että elämäni keskittyy liian paljon änkytyksen ympärille. Pohdin, olisiko minun ollut helpompaa tehdä työni aiheesta, jota pystyn tarkastelemaan hiukan etäämmältä. Olen kuitenkin tyytyväinen, että tein opinnäytetyöni minulle läheisestä aiheesta. Se toivottavasti auttaa minua jatkossa miettimään, minkälaisen aiheen pariin hakeudun työelämässä. Minä koen, että liian lähelle tulevia asiasisältöjä ei kannata omassa työssään käsitellä, muuten uupuu ja kadottaa työn tekemisen ilon.

Sosiaali- ja terveysala on mielestäni siinäkin suhteessa haastava ala, että työskentelemme asioiden parissa, jotka ovat osa useamman ihmisen arkea muodossa tai toisessa. Tullessani kotiin, en voi unohtaa ajatuksiani änkytyksestä, vaan minun on kohdattava se. Ajattelen, että ihan samalla tavoin, oli kyse sitten päihderiippuvuudesta, ikääntymisestä, lasten tai nuorten elämästä, monikulttuurisuudesta tai muusta, voi asia herättää toiselle positiivisia tai neutraaleja tunteita ja taas toiselle ehkä raskaita muistoja tai ikäviä tunteita.

LÄHTEET

- Grönroos, Mikael 1995. Änkytys ja puhemotoriikka. Teoksessa Maire Lempinen (toim.) Änkytys, kielelliset häiriöt ja neurologia: Suomen änkyttäjien yhdistys ry:n Espoon alaosaston järjestämät puheterapeuttien koulutuspäivät Helsingissä 3.–4.10.1994. Espoo: Puhe-apu, 9–12.
- Hakemus 2009. Raha-automaattiyhdistykselle osoitettu hakemus 20.4.2009. Tuloste tekijän hallussa.
- Heikkinen, Seppo & Kulvik, Monica & Lempinen, Maire 1981. Aikuisänkytysterapia professori Charles Van Riperin mukaan. Helsinki: Puheterapeuttien kustannus.
- Heimo, Helena 2004. Änkytys: kehityksellinen puheen sujuvuuden häiriö. Teoksessa Sari Kunnari & Tuula Savinainen-Makkonen (toim.) Mistä on pienten sanat tehty: lasten äänteellinen kehitys. Helsinki: WSOY, 204–214.
- Howell, Peter & Davis, Stephen Roger & Williams, Roberta 2007. The effects of bilingualism on stuttering during late childhood
<http://adc.bmj.com/cgi/content/abstract/adc.2007.134114v1>
- Hämäläinen, Minna 2009. Suomen änkyttäjien yhdistyksen vuosikertomus.
- Ikävalko, Elisa 1999. Käytännön tiedottaminen: Yhteisöviestinnän käsikirja. Helsinki: Inforviestintä.
- Nissinen, Riitta 1998. Änkytysterapia. Opetusmateriaali/Jyväskylän yliopisto, erityispedagogiikan laitos. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- RAY 2007. Projektikriteerit. Viitattu 18.11.2009.
<http://www.ray.fi/avustustoiminta/aineistopankki/index.php>
- Savolainen, Nella & Aalto-Kallio, Mervi & Saikkonen, Paula 2009. Askeleita arviointiin. Järjestöjen arviointifoorumi 24.9.2009. Viitattu 5.10.2009.
http://www.jarvi-hanke.fi/arviointifoorumit_ja-akvaariot/foorumit_2009/24_9/
- Sihvonen, Raija 2008. Tiedotuskampanjan väliraportti 22.9.2008.
- Siukosaari, Anssi 2002. Yhteisöviestinnän opas: yrityksen, järjestön, laitoksen, julkishallinnon yksikön ja muun yhteisön yhteydenpito ja tiedotustoiminta. Helsinki: Tietosanoma.
- Ström, Ulla & Lempinen, Maire 2000. Puheen sujuvuuden häiriöt: änkytys ja sokellus.

Teoksessa Kaisa Launonen & Anna-Maija Korpijaakko-Huuhka (toim.)
Kommunikoinnin häiriöt: syitä, ilmenemismuotoja ja kuntoutuksen perus-
teita. Lahti: Helsingin yliopisto, Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus, 191–
202.

Suomen änkyttäjien yhdistys ry 2009. Yhdistyksen verkkosivut. Viitattu 21.6.2009.

<http://www.ankyty.fi>

SÄY 2009. Suomen änkyttäjien yhdistyksen tilasto. Ei julkaistu. Tuloste tekijän hallus-
sa.

Toimintaseloste 2008. Toimintaseloste (Ak) haettaessa kohdennettua toiminta-
avustusta. 28.9.2008. Suomen änkyttäjien yhdistys ry. Tuloste tekijän hal-
lussa.

Van Riper, Charles 1973. The treatment of stuttering. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.

Vantaa 2009. Myyrinki. Viitattu 18.11.2009.

http://www.vantaa.fi/i_alaetusivu.asp?path=1;135;137;220;4720;4730;2844

Weterlund, Camilla 2007. Folkhälsan lyhyesti. Viitattu 19.11.2009.

<http://www.folkhalsan.fi/default.asp?path=227;230;242;271;1318;1176>

Vilkka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tam-
mi.

Yhdessä eteenpäin 2008. Suomen änkyttäjien yhdistys ry. Esite.

LIITE 1: Henkilöhaastattelu Espoossa 10.10.2009.

Haastattelija: Millaisia tunteita änkyttäminen herättää sinussa?

Haastateltava: ”Änkytys on turhauttavaa, koska tietää, mitä haluaa sanoa, mutta ei siihen pysty.”

Haastattelija: Mitä teet tilanteissa, joissa tunnet, että et pysty asiaa sanomaan?

Haastateltava: ”Yritän pakolla saada asian esitettyä ja se vie voimia, rasittaa ja uuvuttaa ja lopulta vähentää halua keskustella ihmisten kanssa. Hoidan vain ne asiat puhumalla, jotka on ihan pakko. Puheen ollessa vaikeampaa en halua huvikseen puhua. Jos on helpompi hetki tai päivä änkytyksen suhteen, niin silloin kynnys jutella ihmisten kanssa on myös pienempi.”

Haastattelija: Minkä ikäinen olit, kun änkytyksesi alkoi?

Haastateltava: ”Olen änkyttänyt koko ikäni, aina siitä asti, kun opin puhumaan.”

Haastattelija: Saitko apua änkytykseen?

Haastateltava: ”Äitini lähti hakemaan minulle apua puheterapiasta, kun olin noin kuuden ikäinen. Puheterapiasta on ollut hetkittäin apua. Mutta kun puheterapian loppumisesta on kulunut aikaa, on änkytys jälleen palautunut ennalleen.”

Haastattelija: Millaista apua olet saanut puheterapiasta?

Haastateltava: ”Apukeinoja, kuten puheen hidastaminen sekä huomion kiinnittäminen puhe-elimistön lihaksiin.”

Haastattelija: Miten opettajat ja muut oppilaat koulussa suhtautuivat änkytykseesi?

Haastateltava: ”Hyvin, kiusaamista en ole koskaan kokenut.”

Haastattelija: Onko sinulla sanoja tai kirjaimia, jotka ovat vaikeampia sanoja?

Haastateltava: ”On kirjaimia, joilla alkavia sanoja on vaikea sanoa. Vaikeasti lausuttavat kirjaimet vaihtelevat aika ajoin. Oman nimen sanominen on vaikeaa.”

Haastattelija: Mistä luulet änkytyksen johtuvan?

Haastateltava: ”Arvelen änkytyksen syyksi geneettistä alttiutta, jonka aktivoi tai laukaisee jokin vaikea tai traumaattinen kokemus. Olen itse pieneä joutunut olemaan pal-

jon sairaaloissa ja lukuisissa leikkauksissa ja nämä voivat olla laukaisevia tekijöitä elämässäni.”

Haastattelija: Onko änkytys vaikuttanut ammatinvalintaasi?

Haastateltava: ”Ei ole vaikuttanut eikä muihinkaan suuriin päätöksiin elämässäni. Pieniin arkisiin asioihin änkytys kyllä vaikuttaa. Esimerkiksi jos puhelinta ei ole välttämättömänä käyttäen, niin hoidan asiat muulla tavalla. Änkytys vaikuttaa myös melko paljon sosiaalisiin suhteisiin ja niiden luomiseen.”

Haastattelija: Yritätkö koskaan peitellä änkytystäsi?

Haastateltava: ”Yritän usein etsien sellaisia sanoja, joita on helppo sanoa. Tai rytmittämällä puhetta siten, että se olisi huomaamattomampaa.”

Haastattelija: Oletko sinut änkytyksesi kanssa?

Haastateltava: ”En ole.”

Haastattelija: Pystytkö puhumaan änkytyksestä muiden ihmisten kanssa?

Haastateltava: ”Pystyn puhumaan, mutta en tee sitä mielelläni enkä ota asiaa esille, mikäli siihen ei ole olemassa mitään erityistä syytä. Puhelimessa saatan mainita änkytyksestä, mikäli puhun vieraan ihmisen kanssa. Muuten kuulija voi luulla, että puhelimessa on jotain vikaa tai että linja pätkii.”

Haastattelija: Miten oma hyvinvointisi vaikuttaa änkytykseen?

Haastateltava: ”Oma vointi vaikuttaa puheeseen ainakin jonkin verran. Väsymys saattaa vaikeuttaa puhumista.”

Haastattelija: Millä tavoin keskustelukumppanisi vaikuttaa omaan puheeseesi?

Haastateltava: ”Kärsimätön ja kiireinen suhtautuminen vaikeuttaa omaa puhettani. Vastaavasti rauhallinen ja kiireetön keskustelukumppani helpottaa puhettani. Keskustelukumppanin vaivautuminen ja häiriintyminen änkytyksestäni hankaloittaa, ja taas vastaavasti, jos hän ei kiinnitä erityistä huomiota puhetapaani, niin se helpottaa.”

Haastattelija: Miten ihmiset suhtautuvat änkytykseesi?

Haastateltava: ”Joitain ihmisiä änkytys hämmentää ja vaivaa, mutta yleensä ottaen

ihmiset eivät kiinnitä siihen mitään erityistä huomiota.”

Haastattelija: Haluaisitko vielä sanoa jotakin änkytyksestä?

Haastateltava: ”Olisi mukavaa, että ihmiset tietäisivät mistä, ja millaisista asioista änkytyksessä on kyse. Änkytyksessä on kyse nimenomaan siitä, että puhe-elimistö ei tottele. Änkyttäjällä ei ole vikaa missään muussa, kuten ajattelussa, ymmärryksessä tai kuulossa. Toivon myös, että ihmiset tietäisivät, miten suhtautua ihmiseen, joka änkyttää. Tuntuu ikävältä, jos ihmiset alkavat arvailemaan, puhumaan päälle tai he eivät malta odottaa rauhassa, että saan asian sanottua loppuun.”

LIITE 2: Sähköposti Sairaanhoidajaliito ry:lle sekä Terveydenhoitajaliitto STHL ry:n jäsenyhdistyksille

Hei!

Suomen änkyttäjien yhdistys ry (SÄY) on julkaissut kolme uutta esitettä. Esitteet ovat suunnattu sosiaali- ja terveydenhoitoalan ammattilaisille, sekä änkyttävälle henkilölle ja heidän omaisilleen. Yhdistyksemme haluaisikin nyt tiedustella mahdollisuutta levittää tietoa esitteistämme jäsenillenne. Esimerkiksi, olisiko tiedote mahdollista lähettää sähköpostin kautta, jolloin te lähettäisitte postimme maksusta eteenpäin? Tai olisiko teillä mahdollisesti jäsentiedote tai muu kanava, jota kautta voisimme kertoa esitteistämme. Mikäli jonkin kanava on olemassa, mitkä olisivat meille koituvat kustannukset?

Ystävällisin terveisin

Suomen änkyttäjien yhdistyksen puolesta

Katri Lehto

LIITE 3: Lehtilista

- Super-lehti
- Sairaanhoidaja-lehti
- Premissi-lehti
- Terveystenhoitaja-lehti
- Työterveyshoitaja
- Promo
- Pro Terveys-lehti
- Lasaretti-lehti
- Kansanterveys-lehti
- Husari
- Kelan sanomat
- Kuntoutus-lehti
- Talentia-lehti
- Spiikki
- Jyty-lehti
- Sakki-lehti
- Motiivi
- Teos-lehti
- Kielikello-lehti
- Psykologi-lehti
- Käsikädessä
- Erika
- Erityiskasvatus-lehti
- Opettaja-lehti
- LO-lehti
- OPOLEHTI
- Puheterapeutti-lehti
- Lastentarha
- SLaL-Lehti
- Lapsemme-lehti
- Pikkuväki -varhaiskasvattajan ammattilehti
- Kouluterveyslehti
- Pelastakaa Lapset -lehti
- Suomen lääkäri-lehti
- Myötäote
- Näkyvä Nainen
- VILLI -ihmisille nuorisotyössä -lehti

LIITE 4: Sosiaali- ja terveystieteen lehdille lähetetty sähköposti

Lehtiä lähestyttiin alla olevalla sähköpostilla 14.4.2008.

Hei

Suomen änkyttäjien yhdistys (SÄY) haluaa tarjota lehteenne julkaistavaksi artikkelin nimeltä ”Änkytysrintama yhdistyi!” Artikkelin kertoo änkytyksestä, ennakkoluuloista, tulevaisuuden kehityshaasteista sekä Suomen änkyttäjien yhdistys ry:n ja Änkyttävien Lasten Yhdistys ry:n yhdistymisestä ja toiminnasta.

Vaikka änkytyksestä kärsii noin prosentti väestöstä, ei änkytystietoisuus yhteiskunnassamme ole kovin laajaa. Änkytys herättää usein niin puhujassa kuin kuulijassakin pelkoa ja turhautuneisuutta. Änkyttävillä ihmisillä se johtaa helposti eristäytyneisyyteen. Pahimmillaan änkytys rajaa mahdollisuuksia sosiaalisissa suhteissa ja työelämässä. Tämän estääksemme haluamme jakaa änkytystietoutta sosiaali- ja terveystieteen työntekijöille, jotta he osaisivat kohdata änkyttävän asiakkaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Lisäksi yhdistyksemme kautta saa yhteistietoja henkilöistä, jotka ovat valmiita antamaan haastattelun, mikäli lehteenne olisi sellaisen halukas tekemään.

Artikkelissa on 557 sanaa ja noin 3594 merkkiä ilman välilyöntejä. Liitin kirjoituksen viestini loppuun.

Ystävällisin terveisin

Suomen änkyttäjien yhdistyksen puolesta

Katri Lehto